

St. Olav- posten

ORGAN FOR ORDENEN
RIDDERE
AV
DET HVITE KORS
3/2009 Årgang 37

Rikslosjen for Ordenen Riddere av Det Hvite Kors i Norge

Stiftet 22. januar 1908

Adr: R.H.K. - NORGE, Postboks 2615,
Kjorbekk, 3702 Skien

Ordenens hjemmeside: www.losje.org

Riksrådet:

Riksdrott: Odd Caspersen Losje X
m. 411 60 209 e-post: rhkrd@losje.org

Riksjarl: Bjørn O. Ramton, Losje XIII
m. e-post: rhkrj@losje.org

Rikslendermann: Ole M. Granum, Losje
XV, m. 920 91 842 e-post: rhkrl@losje.org

Rikskansler: Olav Vegå Losje II
m. 902 51255
e-post: rhkkans@losje.org

Riksskattmester: Leif Aker, Losje XXVII
m. 909 34639
e-post: rhkskattm@losje.org

Ordenen Riddere av Det Hvite Kors ble stiftet i
Chicago den 23. januar 1863. Den kom til Norge
27. mars 1902 da det ble stiftet en losje i Dram-
men. Ordenen har i dag 27 losjer fra Kristian-
sand i sør til Steinkjer i nord.

Redaksjonen for ST. OLAVPOSTEN:
rhkposten@losje.org

Ansvarlig redaktør:
Odd Caspersen (se ovenfor)

Redaksjonsleder:
Ole M. Granum, tlf 61 17 67 34 m. 920 91842
ole-m.g@frisurf.no

Øvrige redaksjonsmedarbeidere:
Per O. Bakke tlf. 61 19 10 17
Stein Arne Ek Brynildsen
stein.ek@online.no
Roy-Arne Ekern
roy-eker@frisurf.no
Rune Gundersen
rune.gundersen@dsb.no

Innhold

Riksdrott har ordet	side 3
Losje St. Olav XXV Steinkjers 10 års jubileum <i>- Broder Rune Kvaran</i>	side 4
En hilsen fra fadderlosjen <i>- Broder Inge Roel</i>	side 6
Et verdig formål <i>- Broder Erik Magnus</i>	side 8
Helgen, Dikt av Axel Winge	side 9
Marcus Thrane og R.H.K.	side 10
Balke - middelalderkirke og maler <i>- Broder Svein Erik Strande</i>	side 11
Våre Hedersbrødre	side 12
Ti punkter for å bli en bedre Losjebroder <i>- Broder Hans Næss</i>	side 13
Landslosje Valkyrjen	side 14
En Broders hånd <i>- Broder Yngvar Jacobsen</i>	side 15
Diverse nytt	side 16
Brødre som har gått bort	side 18
Nye Brødre	side 19
Dikt <i>- av Einar Skjæråsen</i>	side 20

Side 19 "Adgang"

© Billedkunstner Tor Olav Foss, 2320 Furnes

St. Olavposten, Postboks 1110, 2806 Gjøvik

St. Olavposten skal være et bindeledd mellom Ordensbrødre og mellom
Valkyriesøstre. Det er Ordenens ledelse, St. Olavlosjenes ledelse og Valkyri-
elosjenes ledelse, samt enkeltbrødre i St. Olavlosjene og enkelt søstre i Valky-
rielosjene som gjennom administrative og åndelige innlegg, samt formidling

Gode Ordensbrødre

Så er nok en gang sommeren på hell, og vi går en ny høst og vinter i møte. Jeg håper dere alle har hatt en fin ferie med rikelig adspredelse og hvile. Været, som vi nordmenn er så opptatt av, har vel kanskje ikke vært av det aller beste, men vi får trøste oss med at ennå kan vi ikke kontrollere det, og bra er kanskje det.

Med høsten like foran oss går vi på ny inn i en periode med mørkere tider. Nå kan vi igjen tenne lysene og delta på Losjemøter. La oss med en gang planlegge vår egen virksomhet slik at vi kan være med på flest mulig Losjemøter, både i vår egen Losje og ikke minst reise på besøk til andre Losjer. Det å reise på besøk til andre Losjer gir dobbelt glede. Vi får med oss fine Losjemøter med gode innhold og treffer Brødre vi ikke har sett på en stund eller som vi aldri har møtt. La oss derfor merke av møtedagene i almanakken, og forberede oss til de enkelte møtene. Delta aktivt selv også for å gjøre hvert møte så innholdsrikt og givende som mulig. Riksrådet gleder seg til et semester med aktiv møtevirksomhet med god deltagelse.

Vi går en ny termin i møte med mange og store oppgaver. Vi nærmer oss den magiske dato da våre kapiteler skal samles under en felles ledelse. Fortsatt gjenstår mye arbeid før alt er på plass til den store dagen. Det har vært arbeidet godt og flittig i de mange komiteer, og vi begynner nå å se resultater av dette arbeidet. Jeg vil her få lov å trekke fram opplæring som representant for dette. I det siste semesteret har de fleste Losjer kunne benytte det siste studie og veiledningsmaterialet, og tilbakemeldingen er meget positiv. Dette er med på å heve innholdet på møtene og ikke minst gi den enkelte Broder et større utbytte av sitt Ordensliv.

Drottmøtet i høst er blitt lagt til Gardermoen, og årsaken til det er at hotellet i Sandefjord dessverre er blitt for lite. I år skal vi for første gang ha et felles Drott- og Hærmestermøte. Dette er både av økonomiske grunner, men ikke minst for å skape et større fellesskap innenfor vår Orden.

Vi i Riksrådet ønsker alle Brødrene velkommen til et nytt semester, og ønsker lykke til med et godt og fruktbart Losjear.

Med Broderlig hilsen
Odd Caspersen
Riksdrott

Losje St. Olav XXV Steinkjers 1

Tanken dukket opp rundt 1996. Losje XXII Stiklestad hadde etter hvert mange Brødre fra Steinkjer-området. Det ble nedsatt en komité ledet av Broder Åge Ingvaldsen. Arbeidet til denne komiteen endte i stiftelsesmøte 29/5 1999. 18 Charterbrødre dannet stammen i det som fra denne dato var Losje XXV Steinkjer.

Vi husker et flott stiftelsesmøte med over 100 Brødre i vår lille Ridderhall på Odd Fellow huset. Vår første Drott Jan Ingvaldsen, fikk æren av å lede møte nr 1 i første grad. Installasjonen ble foretatt av daværende Riksdrott Knut Leira.

Dette ble fulgt opp med påfølgende festtaffel på Tingvold Park Hotel. Sikkert mange av leserne som var til stede her.

Å feire oss selv er jo noe vi er gode til i RHK. Vi måtte selvfølgelig markere dette jubileet. 10 år er ingen høy alder i Losjesammenheng, men feiring måtte til. Vi hadde veldig lyst til å legge jubileet til akkurat den datoen vi ble stiftet. Derfor siste helg i mai 2009.

Litt synd at mange valgte å gjøre andre ting siden det var Pinse, men et meget godt datovalg i forhold til været. En fantastisk ramme med sol og varmt hele helgen, nesten identisk med været vi opplevde under stiftelsen av vår Losje.

Starten gikk med Brodertreff på Låven på Egge Gård. Et område med mye historisk sus fra vikingtiden. En lokal historiker, Jarle Skei, brukte noen minutter på å sette oss i riktig modus ved å fortelle oss om Egges betydning som Norges "hovedstad" like etter årtusenskiftet. Slaget på Stiklestad kom han naturlig nok også inn på. Deretter ble det grillmat og god drikke, i godt selskap, utover kvelden.

Kl 10 lørdag morgen gikk bussen til Inderøy og "Den gylne omvei" De fleste tilreisende og noen lokale helter deltok på en rundtur i Inderøy kommune sitt satsingsprosjekt. Gårdsmat og brukskunst kombinert med flott natur og nydelig vær gjorde dette til en uforglemmelig opplevelse for deltagerne.

"På Drotts anmodning ber jeg Brødrene tre inn i Ridderhallen" hørte vi på klingende engelsk/trøndersk fra vår 1. Skutilsvein Richard Payne. Klokken var blitt 16 og Losjen ble åpnet for forhandlinger i 1.grad. Vår Drott Torbjørn Berg hadde æren av å lede vårt jubileumsmøte. Ikke så mange besøkende som ønsket, men likevel et godt møte. Det ble overrakt gaver fra flere Losjer under møtet i Ridderhallen, og det ble også referert fra Losjer som hadde gitt pengegaver. Vi takker for de gaver vi har mottatt i forbindelse med vårt jubileum. Vårt jubileumstaffel fant sted på Steinkjer kurscenter. Ca 50 til bords. En flott ramme med pyntede bord og pyntede mennesker! God mat, god stemning, gode taler, en god toastmaster og ikke minst godt med drikke! Det eneste som "plaget" oss var sola som aldri gikk ned.

Det meste av festen etter taffelet kunne foregå ute på plenen utenfor. Dansen måtte man tross alt ta innendørs. De små timer kommer fort i så godt selskap. Etter hvert krympet forsamlingen. Noen hjem til sin egen seng. Andre til hotellseng og noen til sin medbrakte campingvogn.

0 års jubileum.

Vårt første jubileum er over. Losje XXV Steinkjer sitter igjen med en flott opplevelse som vi dessverre ikke fikk dele med så mange tilreisende. Men de som ikke var der kan ikke annet en angre på det. Vi som var til stede fikk en uforglemmelig helg. Vi er stolte av vår by, vår Losje og vårt arrangement. En takk til alle som gjorde dette mulig og en særlig takk til de som besøkte oss. En sann glede å være vertskap for dere alle!

For Jubileumskomiteen
Broder Rune Kvaran

Til v. Broder Roar Svendsen var en mydig og god toastmaster.

Under: Riksdrott Odd Caspersen og Drott Losje XXV Torbjørn Berg i hyggelig passiar.

Drott Torbjørn Berg ønsker velkommen til Egge gård.

Egge Gård - Kalv Arnessons Høvdingsete

I 1021 spilte bonden på Egge en avgjørende rolle i striden mellom den hedenske og den kristne tro. I Olav den hellige sin saga forteller Snorre om en mann som het Olve på Egge, som var hovgode på Mære og bøndernes talsmann. Olve var en mektig og veltalende mann av stor ætt. Da Olav Haraldsson overraskende dukket opp på midtsommerblot på Mære ble Olve arrestert og drept. Sigrid, Olves kone, ble etter dette giftet bort til Kalv Arnesson, som dermed ble den nye høvdingen på Egge. Sigrid var søster til Tore Hund, og det var nettopp Tore Hund og Kalv Arnesson som førte bondehæren mot Olav Haraldsson i slaget på Stiklestad i 1030. Kalv Arneson hadde vært Olav Haraldsons venn og fortrolige. Dette blir han minnet på av Olav før slaget *"Hvorfor er du der, Kalv? Vi skiltes jo som venner sør på Møre. Det er lite sømmelig for deg å kjempe mot oss nå, for her er fire av brødrene dine"*. Men Kalv var ubøyelig og utfallet av slaget kjenner vi. Snorre mer enn antyder at Kalv var en av de som ga Olav banesår.

Da Magnus (den gode) Olavsson, Olav den helliges sønn, hadde blitt konge i Norge var Kalv Arnesson også hans fortrolige, men dette varte ikke lenge. Kong Magnus ber Kalv bli med seg til Stiklestad. Kalv aner uråd og sender bud til Egge om at et skip skal klargjøres med alt hans løse gods. Fremme på Stiklestad utspiller dette seg i følge Snorre: *Da sa kongen til Kalv "Hvor er det stedet kongen falt? Kalv svarte og rettet fram spydskafet "Her lå han fallen" sier han. Da sa kongen "Hvor var du da Kalv?" Han svarer "Her jeg nå står". "Da kunne nok di øks nå ham" svarer kongen. Kalv frykter for sitt liv, kaster seg på hesten og rir til Egge. Slik ender Kalv Arnessons tid på Egge i følge Snorre:*

Om kvelden kom Kalv inn til Egge, da lå skipet hans seilklart ved bryggene, alt løsevarer hans var ført ut på det, og huskarene hans var mannskap på skipet. Straks om natta holdt de ut etter fjorden og siden seilte Kalv natt og dag som det var bør til. Han seilte så vest over havet og gav seg til lenge der og herjet Skottland og Suderøyene...Kongen la under seg Egge og alt det gods som Kalv reiste fra.

En hilsen fra fadderlosjen

Mine damer, Gode Ordensbrødre. Knoppskyting, forbinder vi som oftest med vårens veksteksplasjon. Det spirer, det gror. Naturens underverk melder seg på etter vinterdvalen med lukter, lyder og synsinntrykk som utfordrer sansene våre og nærmest trollbinder oss.

For ti år siden skjedde det, som alle vet, en knoppskyting i Losje XXII Stiklestad. Noen vil kanskje kalle det som skjedde for en årelating. Den etablerte Losjen ble tappet for noe verdifullt. Man opplevde nærmest en masseutvandring av Brødre. Over natten ble mange stoler stående tomme i Ridderhallen. Kjente ansikter var ikke der lenger. Drott i Losje XXII Stiklestad våren 1999, kveldens toastmaster, har sagt at det var med blandede følelser han kjente trykket fra sentrale aktører i Rikslosjen om å vurdere muligheten for en knoppskyting. En slik uttalelse er det lett å forstå. Jeg er sikker på at enhver Drott i tilsvarende situasjon ville ha sagt det samme. En knoppskyting, som vi her snakker om, er jo en prosess med ganske store konsekvenser for moderlosjen. Årelating for en losje er en vanskelig prosess, men av og til må vi akseptere at det tappes litt blod for at vår Orden skal vokse videre.

En titt i arkivene forteller oss at Losje XXII Stiklestad bestod av nærmere 60 Brødre før 29. mai 1999. 18 Brødre reiste hit og etablerte Losje XXV Steinkjer. I dag består vår to Losjer av til sammen nærmere 90 Brødre. Vi må vel da kunne si at denne årelatningen, den var vellykket.

Mine damer, Gode Ordensbrødre. La oss glede oss over knoppskytingen og at nye blader folder seg ut på vårt Ordenstre.

Ti år er gått. Jeg opplever at det er knyttet sterke bånd mellom våre Losjer og da vil jeg også regne med Losje XIX Trondheim, som er vår fadderlosje. Det er de mer formelle bånd som knyttes mellom Fadderlosjen og den nystiftede Losje. Men det er båndene som knyttes på bakgrunn av de mellommenneskelige relasjoner som virkelig betyr noe, og de er hjertelig tilstede. Dette oppleves når vi besøker hverandre. Det utstråles en glede over å møtes. Vi er selvfølgelig på fornavn, vi har mye felles å snakke om, ja, vi er som en stor venneflokk. Avstanden mellom Steinkjer og Levanger, hvor møtene holdes, tilsvarer en drøy halvtimes kjøring, noe lengre til Trondheim. "Dørstokkmila" kan nok av og til oppleves som veldig lang, men det er vel så enkelt at det er bare å bestemme seg, i kveld reiser vi på besøk. Vi har våre faste fellesmøter som det rulleres mellom oss å ha ansvaret for, og på disse møtene forventer vi alle at vi besøker hverandre.

I dag er det Losje XXV Steinkjer sin dag og som vi alle gleder oss over å få ta del i. Ti år går sannelig fort.

Gode Ordensbrødre i Losje XXV Steinkjer. Jeg er stolt over å stå her i dag som representant for Fadderlosjen, av flere grunner. Det ene er, vi er Fadderlosje til en meget oppegående og livskraftig Losje. Dere har fått til mye på ti år, som er kort tid i vår Ordens historie. Fadderbarnet har vokst seg stor, står meget godt på egne bein. Ja, dere har sågar passert oss i antall medlemmer, men vi skal nå jobbe hardt for å ta dere igjen.

Jeg er også stolt over å kunne si at Losje XXII Stiklestad kom seg etter blodtapet. Jeg ser det slik at sammen står vi sterkere enn hva vi gjorde alene i denne regionen. Når vi går sammen og forener våre krefter og ressurser i Losje XIX Trondheim, Losje XXV Steinkjer og Losje XXII Stiklestad, er jeg sikker på at Ordenen Riddere av Det Hvite Kors virkelig settes på kartet i Trøndelag.

På vegne av alle brødrene i Losje XXII Stiklestad, gratulerer med jubileet og lykke til med ti nye gode år, og mange, mange år deretter. Mange takk.

Inge G Roel, Drott Losje XXII, Stiklestad

Fra "Den Gyldne omvei"

Bilder fra en uforglemmelig tur på "Den Gyldne Omvei"

Et verdig formål

Hermann Gmeiner

Mange Brødre fra St Olavslosjene har vært engasjert i å samle penger inn til stiftelsen SOS barnebyer. Det er mange som ikke er helt klar over hvilket unikt tiltak SOS – barnebyer er. Her kommer hovedtrekk av historien.

Grunnleggeren, Hermann Gmeiner, var født i Østerrike. Som femåring mistet han moren sin. Da opplevde han at storesøster Elsa på 16 år tok mors ansvar. Sammen med faren holdt hun den barnrike familien sammen. Den lille Hermann så at en ung kvinne kunne, langt på vei, fylle mors rolle, selv om hun ikke var den biologiske mor. Familien ble holdt samlet og barna fikk en "normal" oppvekst. Hermann var bevisst at han hadde noe å takke for.

Under 2. verdenskrig, som soldat på Østfronten, hadde Hermann en opplevelse der en gutt på ca 8 år reddet livet hans. Han opplevde at han kunne takke et barn for at han fikk leve. Dette skulle komme til å prege ham resten av livet.

Hermann var skoleflink og fikk etter et krigen et stipend som gjorde ham i stand til å studere medisin, men i 1949 avbrøt han studiene for å start på sin "livsgjerning", nemlig å organisere livet for foreldreløse barn. Han startet praktisk talt med sine to tomme hender.

Det var en uendelighet av foreldreløse barn i Østerrike etter krigen. Det var også et stort kvinneoverskudd. Det var dessuten er skrikende behov for arbeidsplasser. Hermanns ide var å organisere familier som skulle bestå av barn i forskjellig alder. Han organiserte pengeinnsamling og bygget hus. En kvinne kunne bli ansatt i morsrollen og fikk ansvaret for en barneflokk på 4 – 5 eller kanskje så mange som 6 -7 barn. De ansatte "mødrene" skulle bo i familiehus i barnebyer med kanskje 10 eller 20

slike familier. Det lå nok litt i kortene at "mødrene" etter hvert opplevde det hele som et kall. Som en konsekvens av det store kvinneoverskuddet ble det få menn i barnebyene til å begynne med. Kanskje bare en vaktmester eller en gartner. Etter hvert fikk "byen" infrastruktur som gjorde livet lettere for beboerne. Det ble laget barnehage, sportsplass, kantine, lesesal og bibliotek.

Den første SOS barnebyen sto klar i 1949 i Imst i Østerrike. Etter hvert har ideen spredt seg til mange land. I dag er det 473 barnebyer rundt i hele verden. Det er neppe lenger bare kvinner som er overhode for barneflokkene, men heller et par som påtar seg rollen som mor og far, men ideen om at barna får en normal familieidentitet er opprettholdt. Nå er det også en SOS barneby i Norge, i Bergen.

Hermann Gmeiner døde i 1986 og ble begravet hos "sine barn" i den første barnebyen i Imst. Hans enkle motto: "Redet nichts. Mach was", "Ikke prat, men gjør noe med det" har ført til at mange titusener av barn har fått sin familie.

Mange tidligere SOS - barn holder kontakten med "mor" resten av livet og har fått en tilnærmet normal start i et liv som ellers hadde vært preget av institusjon. Det er sikkert også flott i barneflokkene å oppleve at en "storebror" eller "storesøster" kommer på besøk.

Dette er som et eventyr fra virkeligheten, og et verdig formål for våre brødres innsats.

*Broder Erik Magnus
Losje St. Olav III*

Helgen (Olav den Hellige)

Dikt av Axel Winge , Haraldstammen 1905

*Vester etsteds i frankernes land leved en gang
en vanfør mand.*

*I ungdommen dage engang i et slag
hug de føtterne væk med et eneste tag.
Nu krøb han på knærne fra by til by
og tigged til mad og til nattely.*

*Som slig en dag han nu stabled afsted,
sliten og træt uden mål eller med
Føler han grant, han kan ikke længer.
Stille på veien han lægger seg ned:
"Den som nu fik gå væk i fred, det er alt hva
jeg ønsker og trænger.
Så mang en helgen jeg bad om helsens at få
tilbage, men aldrig kom frelsen".*

*Gamlingen sukked sorgfuld i sind
med hode på armen han sovned så ind.
Han drømmer: Det er som står himmelen i
brand,
Men frem gjennom luerne stiger en mand
I gylden rustning, med strålende blikk;
Han hilser på gamlingen med et nik;
"Far trøstig av sted til London by, der søge i
Olavskirken du ly!"*

*Og manden vågned med håb i sind;
i havneby'n fik han narred seg ind.
Der lå just et kjøbmandsskib ferdig til reise,
folkene skal alt seilene heise
Da krøblingen vinker til dem med sin stav,
til med at fare lov de ham gav.*

*Til London by så omsider han kom,
der søgte han Olavs Helligdom.
Af kirker var der en mængde svar,
men ingen vidste hvor Olavs var.
Og manden spugte og søgte og ledte,
men ingensteds kan han finde den rette.*

*Til slutt blir gamlingen rent fortvilet,
den reisen var nog lidt overilet.
På Londonerbroen han sætter seg ned.
"Åk den, som blot fik gå bort i fred!"*

Fra St. Olavs kike i London

*Som slig han sidder, en hånd han kjender
på skulderen sin, og idet han seg vender
Ser han en høvding stå ved sin side:
"Vi skal nok sammesteds, du og jeg.
Hvor Olavs kirke er vil du vide,
Kom følg med meg, skal jeg vise deg vei."
Og gamlingen studsed. Han syntes, han
hjemme
engang har se't det strålende blikk,
Sammen de over broen gikk,
og var omsider ved kirken fremme.*

*Over tærskelen vælted den gamle seg ind
og knælte i kirken med ydmyged sind.
Med ett han merker, at nu kan han stå,
han prøver, han reiser seg op, han kan gå!*

*Straks iler han hen til kirkens dør
og leder efter sin følgesvend,
Men ingensteds finder han ham igjen.*

*Da husker han hvor han har se't ham før,
og stille knæler han atter ned:
"Tak, Hellig Olav! Nu ved jeg besked.
Du Konge gjorde meg karsk og sund,
deg vil jeg følge fra denne stund."*

Dagslyset.

Filosofisk-religiøst Månedssblad

Udgivet af H. C. Thrane, i Chicago, Illinois, den 1ste April 1871.

Chicago, April 1871. No. 4

Subscriptionstabel:

For et Aar... \$1.00
 For et Halvt Aar... \$0.50
 For et Kvart Aar... \$0.25

Ordsprog:

... (The text in this section is very small and difficult to read, appearing to be a collection of sayings or short articles.)

Artikler:

1. Et Brev til den Kongelige...
 2. Om den...
 3. Om den...
 4. Om den...

Marcus Thrane og R.H.K.

...Indsendt Ansøgning fra Marcus Thrane hvilken Ansøgning Blev foreslaaet og antaget den udnevte Commite Bestod af Johan Andersen, A. Clausen og P. Kjerkeby hvilken Commite straks Raporterede Favorabel.....Marcus Thrane Indballoteredes for 1ste Grad samt Undervist i samme og Erlagde sin Betaling Derfor...(Nora Lodge No. 1 R.H.K. Tirsdagen 13 Martz 1866)

Dermed var Marcus Thrane medlem av Ordenen Riddere av Det Hvite Kors. Han hadde kommet til USA tre år tidligere. Dette var en selvpålagt eksil fra moderlandet der han hadde sonet 7 år i tukthus for samfunnsnedbrytende virksomhet. Først forsøkte han seg som fotograf i New York, men dette ble ikke noen suksess. Fremtredende fritenkere i Chicago, som Dr. Paoli og President (Drott) i Losje Nora I RHK, G. Røberg inviterte ham over til Chicago og her fant Thrane grobunn for sine ideer og virketrang. Han ga ut ukeavisen *Den norske Amerikaner*. Han ledet et norsk teater der og i den forbindelse skrev han musikk og skuespill. Fra

1869 utga han et nytt blad, *Dagslyset*, et filosofisk-religiøst månedssblad som hyllet fritenkeriet.

Marcus Thranes hadde aldri noen fremtredende verv i vår Orden, Hans virketrang tok seg andre veier, men noen mener at vi fremdeles kan spore hans påvirkning enn i dag. Det som vel er klart er at slagordet «Enighed gjør sterk, Nora Loges Værk» er hans.

Selv om han var en kraft og inspirasjon i det kulturelle liv i Chicago så var ikke hans politiske ståsted noe som norskamerikanerne tok til seg. Han var tilbake i Norge i 1883 og holdt foredrag om *Amerikas Lys- og Skyggesider*. Han følte seg motarbeidet i gamlelandet og tilbake i USA bosatte han seg hos sin sønn Arthur, som var lege i Eau Claire, Wisconsin. Her døde Thrane 1890, syttito år gammel. 1949 ble hans jordiske levninger hentet i Eau Claire og gravlagt i Æreslunden på Vår Frelses gravlund i Oslo.

Balke - middelalderkirke og landskapsmaler.

Losje St. Olav XV Gjøvik på tematisk sommertur

Uhøytidelig sommertur for losjebrødrene med innlagt informasjon om aktuelle tema på reiseruta, ble gjennomført i Gjøviklosjen i fjor. Det var så vellykket at arrangementskomitéen ville forsøke på nytt. En runde på Toten, og med *Balke* som stikkord var temaet i år. Som dyktig omviser og historieberetter hadde Rikslendermann, Broder Ole Michael Granum fått med sin kollega i lokalhistorisk sammenheng, Jens Bjørseth. (se bildet over).

Mariakirke

Balke kirke var opprinnelig privat kirke på gard med samme navn. Balkebygda på Toten er den mest frodige del av denne produktive jordbruksbygda. Den ble derfor tidlig befolket og det var mest sannsynlig at det nettopp var Balkeåsen som først ble tatt i bruk. Sydvendt og med slak helling ned mot Lenaelva var den velsignet med dyp, svart jord. På toppen var det utsikt til alle retninger og det var lett å forsvare seg mot konkurrenter og fiender.

Ikke lenge etter innførsel av kristendom i Norge bygdes denne kirken på slutten av 1100-tallet som privat gårdskirke. Den er i romansk, normansk og tidlig gotisk stil I tiden etter reformasjonen ble den ikke brukt. Den hadde nettopp fått ny altertavle med helgenbilder og Maria i sentrum. Dette var klart katolsk. Mange katolske symboler ble ødelagt ved overgangen til de lutherske. Men den flotte altertavla i Balke kirke var det nok mange som syntes var synd å kassere. Kanskje nettopp derfor at kirka ble stående ubrukt så lenge. Heldig for etterslekten i hvert fall at dette kirkekunstneriske klenodium ble bevart.

Vakker altertavle

Maria, himmeldronningen er midtpunktet i altertavlen. Hun har blå kjole, gyllen kappe og

krone på hodet. Over midtfeltet hever det seg en tronehimmel med detaljrikt gotisk mønster i grønt, brunt og gull. Tilsvarende tronehimler finnes over sidefeltene.

Flere kirkefedre er gjenkjennelige ved sine attributter. Nederst til høyre for hovedfeltet står ytterst Olav den hellige - St. Olav - Norges skytshelgen. Han har trolig holdt en øks eller en hellebard i høyre hånd. Men denne attributt er kommet bort. Altertavlens toppsjikt har en gyllen sol med soløye. Dette er et gammelt hedensk symbol som vi kan tolke som link mellom gammel og ny tid. Det er ikke bare godt alt som er nytt, vi trenger å lytte til de som har levd før oss også.

Maleren Peder Balke

Husmannsgutten Peder Andersen fra Helgøya kom til Toten som dekorasjonsmaler. Han bodde i 1820-åra på gården Balke Vestre og ble der betraktet som en sønn på gården. Derfor fikk han bruke Balke som familienavn. Her fikk han også hjelp til å utdanne seg videre som kunstmaler. Etter at han var ferdig utdannet, og som takk for hjelpen, lagde han en rekke veggmalerier på gården. Flere andre storgårder ble også beriket med hans kunst. Samtiden gav ham ikke anerkjennelse. Først i de senere år er hans kunst kommet mer fram i lyset. Historielaget på Toten skal ha mye av æren for det. De har nemlig gjort en stor jobb med å sette i stand Balkesenteret på Kapp, for å vise fram noen av hans arbeider. På Billerud gård bodde på 1800-tallet sorenskriver Christoffer Weidemann. Til sin frues 50-årsdag bestilte han veggmalerier i festsalen. Peder Balke fikk oppdraget og disse maleriene kan vi dag beundre i Peder Balke-senteret.

Til denne faste kunstutstilling gikk så ferden til losjebrødrene fra Gjøvik. Jens Bjørseth viste oss nok en gang rundt i et klenodium av totensk kulturhistorie. Deretter inntokes et bedre måltid og den årlige tevlingen i hestekokasting foregikk ved siden av stedets solur. Vandrepokalene fikk nytt oppholdssted: hos Broder Roy Arne Ekern.

Broder Svein Erik Strande

Våre Hedersbrødre

Ordenens Hedersbevisning for 50 års tjeneste ble tildelt Br.Ivar Akerbæk, og til Br.Kåre Førrialdal for 40 års tjeneste av Riksdrott ved Installasjonen i Losje VI.
Riksdrott hadde et fint poeng når han sa at uten slike Brødre hadde vår Orden vært fattige.
Br.Ivar ved Riksdrotts høyre side.

*De vennlige ord som sies i dag, kan bære frukt i morgen.
M. Ghandi*

Ti punkter for å bli en bedre Losjebroder

Utarbeidet av Broder Hans Næss, Losje XIII Hønefoss

1. Les St. Olavposten regelmessig, gjør det til en vane, forsøk å oppta noe av den inspirasjon spaltene kan gi deg, og forsøk å holde deg a jour med alt som foregår i Ordenen og Losjen.
2. Bli fortrolig med Ordenens Lover og Losjens tilleggsregler. La deg lede av ånden i dem og ikke bare av bokstaver. La rettferdigheten bli ledsaget av kjærlighet og toleranse.
3. Ritualene er den høyeste autoritet og står over enhver skreven og trykt Lov i Ordenen. Studer Ritualene, det med små skrift så vel som med stor. For Ritualene er gjemmedet for Ordenens høye grunnsetninger som skal bestemme vår opptreden, ikke bare i Ridderhallen, men også i hverdagslivet. Hvis de blir fulgt, ville vi ikke trenge noen annen skreven lov.
4. Besøk hvert losjemøte, så sant du ikke er hindret av sykdom eller uopprettlige gjøremål. Vi trenger alle sammen den fredens og vennlighetens atmosfære som råder i Ridderhallen.
5. Ritualene bannlyser strid og uenighet fra våre møter. Ritualenes lærdommer gjør det til vår plikt og vår oppgave å fremme harmoni, godvilje, fred og Broderkjærlighet på våre møter blant Brødrene.
6. Unngå smålig sladder og sarkastiske bemerkninger om noen Broder. Sladder vil alltid komme de fraværende for øret, og da vil du ha startet uro som kan skade Losjen og Ordenen. Bruk ikke dine Losjebroders private forhold i egen vinnings hensikt. Husk at Losjens og Ordenens ve og vel alltid må settes høyere enn dine personlige følelser.
7. Forsøk å si noe pent og godt om dine medmennesker og beflitt deg på å være vennlig mot dem, enten du liker eller misliker dem, og du vil snart bli behaglig overrasket ved å oppdage at også de du mislikte virkelig har en del gode egenskaper, og at de vil besvare din vennlighet med sitt vennskap.
8. Gå ikke omkring med en fornærmet mine og bli ikke støtt for enhver liten (eller innbilt) nedsettende bemerkning om deg eller til deg. Bry deg ikke om det, møt det som om det aldri var blitt sagt. Vær storsinnet og for god til å bli fornærmet for enhver liten ting som kanskje ikke passer deg, Sett "Ordenens vel og beste" over dine egne personlige følelser, og du vil ganske snart erfare at de fleste Brødre omfatter deg med tillit og respekt
9. Praktiser Broderskap, kjærlighet og sannhet. Understøtt Ritualenes verdighet. La dine tanker og handlinger bestemmes og styres av grunnsetninger for trofast Broderskap og evig kjærlighet.
10. Lev og opptre i overensstemmelse med ovenstående punkter, ikke bare ovenfor Brødre i Losjen, men også overfor alle andre, og du vil bli en virkelig Losjebroder i gjerning og sannhet.

Det nye Rådet i Landslosje Valkyrjen til Ordenen Riddere av Det Hvite Kors:

1. rekke fra høyre:

Landspresident Synnøve Kristiansen, Losje VII Tr.heim, Landsrådsfrue Wenche Aker, Losje X, Moss, Landsmarsjall Eva Jensen, Losje VIII Hamar og Landssekretær Mary Prestløyken, Losje VII, Tr.heim.

2. rekke fra høyre:

Landsvaktavende Jacqueline Karin Bjørkelund, Losje I, Oslo, Landsvisepresident Lindis Hovden Smeby, Losje II, Drammen og Landskasserer Astrid Midtaune, Losje VII, Tr.heim.

Landslosje Valkyrjen til Ordenen Riddere av Det Hvite Kors avholdt sitt 25. Landsting 18.04.2009 på Quality Hotell, Tønsberg.

Det var 38 Søstre tilstede, hvorav 8 møtte som obersvatører.

Det ble behandlet 17 saker, og som seg hør og bør når mange Søstre er samlet, så ble det diskutert en del. Det ble et vel gjennomført Landsting, ledet av avtroppende Landspresident Ellinor Larsen. Hun takket for seg etter 4 aktive år sammen med arbeidsutvalget som har bestått av Landssekretær Liv Berit Daffinrud og Landskasserer Berit Gjerstad som også takket for seg.

Det ble så valgt nytt arbeidsutvalg som i neste periode består av:

Landspresident Synnøve Kristiansen, Losje Valkyrjen VII, Trondheim
Landssekretær Mary Prestløyken, Losje Valkyrjen VII, Trondheim og
Landskasserer Astrid Midtaune, Losje Valkyrjen VII, Trondheim

De ble ønsket lykke til med det videre arbeidet for vår Orden.

Landstinget ble så avsluttet med festmiddag for alle Søstre. En fin og verdig avslutning på det 25. Landsting i vår Orden.

Liv Berit Daffinrud
Losje III, Tønsberg.

To store begivenheter
går av stabelen i Oslo
neste år:

**Rikstinget avholdes
den 5. - 7. mars**

og

**Losje St. Olav II Oslo
feirer sitt
100 års jubileum 20.
mars**

Begge disse begivenheter vil bli
nærmere omtalt i neste nummer
av St. Olavposten

St. Olavposten 3-2009

En Broders hånd

*Når allting går i mot meg
og ingen veier fører frem
gjør det godt å kjenne varmen
fra en Broders trygge hånd.*

*Du trenger ikke si et ord
for hånden din kan si
det intet ord formidler
men håndens nærhet gir*

*I ditt varme faste håndtrykk
føler jeg din sympati
og det strømmer noe til meg
som gir tro og håp på ny
Du trenger ikke si et ord
for hånden din kan si
det intet ord formidler
men håndens nærhet gir.*

*Din arm om mine skuldre
våre hendes faste grep
får meg til å føle samhold
i min egen ensomhet
Du trenger ikke si et ord
for hånden din kan si
det intet ord formidler
men håndens nærhet gir*

*Hånden din er leddet
i en kjede bror til bror
skaper tro og håp og nærhet
like fullt som mange ord
Du trenger ikke si et ord
for hånden din kan si
det intet ord formidler
men håndens nærhet gir*

*Broder Yngvar Jacobsen
Losje VI Halden*

Installasjon i Losje VIII Larvik.

Losje VIII Larvik har gjennomført Installasjon 26. februar 2009. Installasjonen ble gjennomført av Riksjarl med Forrettende Riksskutilsveiner fra Losje XIII Hønefoss og Losje XI Sandefjord. Seremonien ble gjennomført på en meget stilfull og korrekt måte. Det nye Råd og Hird har fått en fin sammensetning av unge og eldre Losje Brødre.

Se bilde.

Første rekke: Jan Olaf Wiik, Thore Bjønnes, Arild Fevang, Thore Svendsen, Åge Christensen
Andre rekke: Tor Rye-Hytten, Jan Erik Røed, Rune Fjeldheim, Einar W. Eriksen, Per Andersen

Kansler Losje VIII Larvik

Undervisningsmateriellet for 1. til 3. Grad er nå klart!

Dette har vært etterlengtet stoff for de aller fleste Losjer.

1. og 2. Grad har nå i en tid kunne brukt materiellet for disse gradene og slik som tilbakemeldingene har vært så er dette udelt positivt mottatt.

3. Grads materiellet har latt vente på seg, men nå er det klart. Riksrådet godkjente utkastet som undervisningskomiteen la frem på sitt møte 11. august. Komiteen skal imidlertid utarbeide et dialoghefte som skal komplementere stoffet for 3. Grad. Dette vil ta ennå litt tid.

Det hele skal imidlertid være klart til Drottmøtet 31. oktober. Der vil undervisningskomiteens leder Broder Knut Olav Sunde redegjøre for komiteens arbeide, for innholdet og bruken av materiellet.

med Broderlig hilsen
Ole M. Granum, Rikslendermann

Losje St. Olav X Skien hadde Installasjon 29.04.2009. Rikslendermann Ole M. Granum forestod den høytidelige og verdige seremonien.

Det spesielle dette året var at den nyvalgte Drott, Ivar Sørensen, var så heldig å ha med seg sine to kjødelige brødre under møtet, Broder Erling Sørensen fra Losje X og Broder Asbjørn Sørensen Borg fra Losje VI Halden. Brødrene har dette året til sammen 75 års medlemskap i Ordenen Riddere av det Hvite Kors.

Bildet fra Installasjonen viser fra venstre:

Broder Asbjørn Sørensen Borg, Drott Ivar Sørensen, og Broder Erling Sørensen

Grasrotandelen, noe for oss?

Mange lag og foreninger har registrert seg, og mottar i dag midler fra den såkalte Grasrotandelen. Kort fortalt er dette noe av Norsk Tipping sin andel av spilleinntekter som kanaliseres tilbake til lag og foreninger som ønsker å motta slike midler. Forutsetningen er da at spillerne ønsker at nettopp deres "andel" skal tilfalle nettopp det laget eller den foreningen. Noen av våre lokale losjer er allerede registrert, andre vet kan hende ikke om denne muligheten.

Her har vi en mulighet som vi ikke bør la gå fra oss til å skaffe oss inntekter på en enkel måte. Dessverre kan ikke Rikslosjen sentralt godkjennes som mottager, så det må bli opp til den enkelte losje.

Det er en relativt enkel prosedyre for å registrere sin losje som mottaker, og når det er gjort er resten opp til Brødrene i losjen å øremerke losjen som mottaker av vedkommendes andel på spillekortet sitt.

Dersom en losje har 60 Brødre og halvparten av disse spiller for gjennomsnittlig 200 kroner pr. uke, kan losjen skaffe seg en ekstraintekt på 15600 pr. år. Kanskje noe å tenke over for de som sliter med høy husleie?

Gå inn på www.grasrotandelen.no og les mer om hvordan registrere seg, og utnytte denne muligheten.

Med Broderlig hilsen
Riksskattmester
Leif Aker

*Det verste et menneske
kan gjøre mot seg selv, er å
gjøre urett mot andre.*

Henrik Ibsen

**Gode Ordensbrødre.
Møt flittig fram på
losjemøtene!**

**Neste nummer av St.
Olavposten kommer
ut 15. desember.**

**Materialfrist er
15. november.**

**Skriv gjerne om det
som foregår i din lo-
sje, Fellesmøter, jubi-
leer eller Hederstegn-
overrekkelser.**

Brødre som har gått bort:

Torp Arne Jacob, Losje VIII

Født 12.12.1923, Død 19.06.2009

Beck Arne, Losje III

Født 06.11.1910., Død 19.05.2009

Hansen Ragnar Steen, Losje V

Født 28.05.1918, Død 08.05.2009

Vaagland Erling Magne, Losje XIX

Født 02.06.1936. Død 22.04.2009

Pettersen Finn Willy, Losje V

Født 11.02.1925, Død 17.04.2009

Andersen Torgeir, Losje XX

Født 26.02.1949, Død 12.04.2009

Falch Reidar, Losje XI

Født 05.04.1934, Død 12.03.2009

Vi lyser fred over deres minne

**Vi ønsker nye
Brødre vel-
komne i vår
Orden:**

Losje II	Brandvik Eskil	18.05.2009
Losje XXVI	Wrangell Jørn Otto Undsgård	11.05.2009
Losje XX	Kristiansen Rune	08.05.2009
Losje XX	Lier Trond	08.05.2009
Losje XXII	Sundal Kristian	05.05.2009
Losje XVIII	Borg Morten	30.04.2009
Losje XVIII	Gustu Terje	30.04.2009
Losje XXIII	Bronken Ivar Johan	30.04.2009
Losje XVIII	Simensen Jørn Anders	30.04.2009
Losje XIV	Dahlmann Ole Petter	15.04.2009
Losje VIII	Ytrevik Steinar	02.04.2009

B

RETURADRESSE:
RHK-Norge
St. Olavposten
Postboks 1110
2806 Gjøvik

*August er det mykeste
myke jeg kjenner,
denne skjelvende streng
mellom sommer og høst,
denne dugg av avskjed
i mine hender.*

Einar Skjæråsen